

Sociale wederopbouw is haalbaar en betaalbaar

Eerste weg links betekent: kiezen voor ingrijpende sociale wederopbouw, spreiding van kennis, inkomen en macht, en voorrang geven aan ecologie boven economie. We gaan de strijd aan met de sociale tweedeling, zoals die in de achterliggende tijd gegroeid is. Daarvoor zijn drie grote koerswijzigingen nodig:

- Geef de publieke sector weer de plaats die ze verdient: in het hart van onze beschaving.
- Kies voor drastische verkleining van de enorme verschillen in inkomens en vermogens, nationaal en internationaal.
- Reken af met de kortzichtigheid om natuur en milieu als ondergeschoven kindje te behandelen.

De 15 hoofdlijnen waarin de nieuwe koers voor de komende vier jaar is uitgewerkt, stonden al in de vorige Spanning en – uitgebreider – ook in de Tribune van oktober. Hier gaan we die-

De afdelingen buigen zich momenteel over *Eerste weg links*, het programma waarmee we de Kamerverkiezingen ingaan. Deze week spreken de leden zich uit. Daarna wikt en weegt het Partijbestuur alle commentaren, waarna de afdelingen hun eventuele wijzigingsvoorstellen formuleren en het congres op 19 januari het laatste woord heeft. De discussies met potentiële kiezers zullen vooral daarna losbarsten, maar worden ook nu al gevoerd. Wat wil de SP eigenlijk? En waar willen jullie het geld vandaan halen? Dan werkt het niet om een boek van 63 pagina's aan te bieden, maar moet je heldere antwoorden paraat hebben. Spanning helpt daarbij.

per in op de financiële onderbouwing van het programma.

Wat wij willen, kán. Ook financieel

Eerste weg links bevat geen hoge en moeilijk bereikbare idealen, maar realistische voorstellen die de komende vier jaar uitgevoerd kunnen worden. Tegenwerpingen als 'dat klinkt wel mooi, maar kan absoluut niet', snijden geen hout. Wat wij willen, kan uitgevoerd worden. Als onze tegenstanders het er niet mee eens zijn, is dat alleen omdat ze andere keuzes maken. En

dat moeten ze dan maar uitlegen.

Een gevolg hiervan is, dat het programma voorzien is van een deugdelijke financiële onderbouwing. Die is gebaseerd op drie uitgangspunten:

- 1 Wat we voorstellen, is financieel verantwoord. Dat betekent dat we minimaal een begrotingsevenwicht nastreven.
- 2 De inkomensverschillen moeten kleiner worden. Daarom stellen we een aantal nivellerende fiscale maatregelen voor.
- 3 Het belastingstelsel moet milieuvriendelijk gedrag verder

Vorrang aan aflossing van de maatschappelijke schuld boven de staatsschuld

Begrotingsevenwicht is uitgangspunt van *Eerste weg links*. We zorgen er dus voor dat de staatsschuld niet groeit. Maar we geven geen prioriteit aan verlaging van die staatsschuld. Voor ons geldt dat aflossing van de maatschappelijke schuld op de eerste plaats komt. Redenen daarvoor zijn dat we strikt genomen niet eens een staatsschuld hebben: tegenover de schuld staat een

veel grotere reserve die is opgebouwd om aanvullende pensioenen te betalen.

Niet alleen de SP, ook de andere partijen hebben inmiddels aangegeven wat zij de komende jaren van plan zijn. Interessant voor ons is de vergelijking met PvdA en GroenLinks, partijen die in toenemende mate ook pleiten voor versterking van de publieke

sector. Het is duidelijk dat die versterking geld kost. Wij willen daar 33 miljard in investeren. Hoe zit dat bij de anderen? P-team-medewerker (en kandidaat Kamerlid) Ewout Irrgang: 'de PvdA komt uit op 17 miljard, en onderscheidt zich daarmee nauwelijks van D66, een partij die veel minder opkomt voor de publieke zaak. GroenLinks zit met voorstellen tot een bedrag van 24

miljard precies tussen de PvdA en ons in. Natuurlijk meet je de politieke opstelling van een partij niet alleen af aan het bedrag ze wil investeren. Maar duidelijk is wel, dat je niet kunt spreken van sociale wederopbouw, als je het geld ervoor niet beschikbaar stelt. Mensen die vinden dat het roer op dit vlak echt om moet, hebben bij PvdA en GroenLinks dus veel minder te zoeken.'

Jan Marijnissen en Ewout Irrgang presenteerden op 24 september het concept verkiezingsprogramma in Nieuwspoort in Den Haag

stimuleren en milieuschadelijk gedrag ontmoedigen.

Een financieel verhaal kent een inkomstenkant en een uitgavenkant. Voor de sociale wederopbouw die wij voorstaan, is veel geld nodig. Daarom komt *Eerste weg links* met voorstellen die dat vele geld ook beschikbaar maken.

- Economische groei levert extra inkomsten op voor de overheid. Volgens het 'voorzichtig trendmatig' groeiscenario dat het centraal planbureau (CPB) hanteert, kunnen we hiervoor 7 miljard inboeken.

- Vermindering van uitgaven is mogelijk op een aantal terreinen: onder andere 6 miljard bij Defensie, 1 miljard door invoering van een algemene ziektekostenverzekering die de bureaucratie in de zorg terugdringt en 3,5 miljard door bedrijven te verplichten arbeidsgehandicapten in dienst te nemen of een boete te betalen (hierdoor dalen onder andere de uitgaven aan WAO-uitkeringen). In totaal buigen we 16 miljard om.

- 'Inverdieneffecten', doordat onze voorstellen zorgen voor extra economische groei, verkleining van de armoedeval en vergroting van het arbeidsaanbod. Dat leidt tot 2 miljard aan hogere belastinginkomsten en lagere uitkeringsuitgaven.

- Verkleining van de inkomensverschillen door grootverdieners en bedrijven meer te belasten en mensen met een laag inkomen minder levert per saldo 8 miljard op aan extra inkomsten.

In totaal krijgen we hiermee 33 miljard per jaar beschikbaar om in te zetten voor de sociale wederopbouw. Dat geld gaat onder andere naar:

- Dichting van het WAO-gat, invoering van een solidariteitskorting en verhoging van het sociaal minimum met 5 procent (koppeling-plus). Hierdoor stijgen de laagste inkomens met 10 procent.

- Naast de 11 miljard gulden, waarmee in het voorlopige CPB-scenario rekening wordt gehouden, gaat er 10 miljard extra naar de zorg voor de noodzakelijke verbetering van de

arbeidsvoorwaarden en verbetering van de kwaliteit.

- In het onderwijs investeren we 8 miljard gulden extra boven op de stijging uit het CPB-scenario.

- De uitgaven voor cultuur worden verhoogd tot 1 procent van het bruto binnenlands product (BBP.)

- Voor meer politie en toezichhouders wordt bijna een miljard uitgetrokken.

- De uitgaven voor ontwikkelingshulp worden verhoogd tot 1 procent van het BBP wat ruim 2 miljard gulden kost.

- Voor het openbaar vervoer wordt ruim 1 miljard gulden extra uitgetrokken voor een 'Noodplan Spoor'.

- De biologische landbouw wordt verder gestimuleerd door verhoging van de omschakelsubsidies en het verlagen van het BTW-tarief op duurzame producten.

Defensie en belastingvlucht

Enkele punten uit het programma zullen gegarandeerd veel discussie opleveren. Bijvoorbeeld het voorstellen om 6 miljard te bezuinigen op de 14 miljard die jaarlijks uitgegeven wordt aan Defensie. We pleiten voor het afschaffen van de marine (behalve de civiele taken zoals cartografie), afslanking van land- en luchtmacht, opheffing van het Nederlands-Duits legerkorps en de luchtmobiele brigade, en uitreding uit de NAVO. Is dat reëel? Irrgang: 'Jazeker. Nederland heeft nu naar verhouding een groot leger, en helemaal een grote marine. Dat is historisch zo gegroeid, vanuit ons koloniaal verleden en als antwoord op de dreiging van het Warschaupact. Maar de wereld zit tegenwoordig heel anders in elkaar. Er is geen dreiging van een buitenlands leger waartegen je je moet wapenen, en er zijn ook geen aanwijzingen dat zo'n dreiging eraan komt. Natuurlijk, iedereen heeft het over mogelijke terroristische aanslagen. Maar daartegen helpt een staand leger niet.' Nog een tegenwerping die regel-

matig gehoord zal worden: *jullie jagen de rijken het land uit, en dan krijg je alleen maar minder belastinginkomsten*. Irrgang heeft ook daar een antwoord op. 'Paars heeft de afgelopen jaren 30 miljard uitgedeeld aan lastenverlichting, waarvan vooral de hogere inkomens en de bedrijven geprofiteerd hebben. In de tijd dat de PvdA in de regering zit is bijvoorbeeld het toptarief voor de inkomstenbelasting verlaagd van 72 naar 52 procent. Er is dus best wat ruimte om extra te gaan heffen bij de hoge inkomens. Verder is inmiddels de samenwerking op fiscaal gebied met België verbeterd, en zijn er genoeg mensen met een stevig inkomen die er helemaal geen groot probleem mee hebben dat ze meer belasting moeten betalen. Natuurlijk zullen er mensen zijn, die zich door emigratie aan rechtvaardige belastingheffing proberen te onttrekken. Maar voor wat betreft ons programma kan ik je geruststellen: in de rekenmodellen die wij hanteren is daarmee rekening gehouden.'